

Joseph RATZINGER drukte, samen met zijn voorganger, een onuitwisbare stempel op de Kerk

Te veel stormen voor één oude visser

Voor het eerst in de recente geschiedenis gaat een paus met pensioen, meteen de meest vooruitstrevende daad van Benedictus XVI

- ▶ Joseph Ratzinger voelde tol van de jaren almaar zwaarder wegen
- ▶ Artrose en algemene verzwakking door ouderdom
- ▶ Petrusambt vraagt om een naar geest en lichaam sterke leider

Lieve WOUTERS

Op maandag 11 februari kondigde Benedictus XVI in zijn openings toespraak tijdens het consistorie zijn ontslag aan. Op 28 februari om 20 uur stipt zal de paus aftreden. Trouw aan zichzelf deed hij die opmerkelijke uitspraak, die gerust tot de modernste uit zijn pontificaat mag gerekend worden, in het Latijn.

„Na een volgehouden gewetensonderzoek voor God ben ik tot de zekerheid gekomen dat mijn krachten me, door mijn gevorderde leeftijd, niet meer toelaten het ambt van Petrus naar behoren uit te voeren”, zo deelde de paus mee aan de verzamelde kardinalen. „Welbewust van de ernst van deze beslissing en in volle vrijheid verklaar ik daarom dat ik mijn taak neerleg.” De paus las zijn tekst monotoon en moeizaam af. Het contrast met de inhoud ervan kon niet groter zijn. Joseph Ratzinger zal de geschiedenis ingaan als de eerste paus in de moderne tijd die met pensioen ging.

Zijn beslissing kwam als een verrassing voor de hele wereld. Nochtans had de paus eerder al aangegeven dat het kerkelijke recht zulks toestaat. In het interviewboek *Licht van de wereld* van de Duitse journalist Peter Seewald liet hij optekenen: „Als een paus duidelijk inziet dat hij fysiek, psychologisch en spiritueel niet langer opgewassen is tegen de vereisten van zijn ambt, heeft hij het recht of zelfs de plicht, om ontslag te ne-

Op Palmzondag vorig jaar zagen we in de paus al een vermoede ouderling die meermaals afwezig leek. © Imageglobe

men.” Hij voegde daaraan toe dat een paus niet mag wegrennen van moeilijkheden in de Kerk en die het hoofd moet trachten te bieden.

Paus wilde niets liever dan het geloof opnieuw ingang doen vinden, maar zag wereld er enkel meer van vervreemden

Bekend is ook dat de paus twee jaar geleden een bezoek bracht aan het graf van Celestinus V, de paus die in 1294 ontslag nam. Die

was maar zes maanden paus en stond bekend als een *papa angelicus*, een heilige man, die de Kerk moest ontdoen van verderfelijke invloeden. Celestinus bleek toen niet opgewassen tegen die taak.

Er zijn best wat parallellen te trekken tussen beide kerkvorsten, al kunnen we niet zeggen dat Ratzinger niet probeerde zijn invloed te doen gelden. In al zijn – vaak controversiële – uitspraken probeerde hij zijn spirituele drijfveer over te brengen. Theologisch doorwrocht als zijn teksten waren, misten ze vaak hun doel. De paus die niets liever wilde dan het geloof opnieuw

ingang te doen vinden in de westerse wereld, zag die wereld enkel meer vervreemden van zijn standpunten.

Over zijn verslechterde gezondheid schreven we in mei vorig jaar in dit blad al dat Benedictus zijn krachten doseerde om grote afspraken – zoals een reis naar Libanon nog in september – te kunnen halen. Bij grote gelegenheden in de Sint-Pietersbasiliek liet hij zich al geruime tijd binnenrijden op een platform. Op Palmzondag zag collega Erik De Smet een „vermoede ouderling die meermaals afwezig leek”.

Tijdens de persconferentie na de mededeling van Benedictus XVI verzekerde woordvoerder Federico Lombardi dat de paus niet door ziekte tot aftreden gedwongen wordt, maar dat zijn slechte gezondheid enkel te maken heeft met algemene verzwakking door de tol van de jaren. Wel weten we dat de paus last heeft van artrose.

Mgr. André-Joseph Léonard noemde Benedictus XVI een van de meest schitterende pausen van de afgelopen decennia op het intellectuele en theologische vlak. Hij waardeerde hem om zijn „milde en nederige hart”.